

Älgstammen i Västerbotten Nordöstra ÄFO

Vintern 2013/2014

RESULTATBLAD 09
2014

Skogsbrukets Jaktgrupp har låtit Svensk Naturförvaltning AB göra en beräkning av älgstammens storlek och sammansättning i Västerbottens län. Uppgifterna kan fungera som ett stöd i det lokala älgförvaltningsarbetet för planering och utvärdering av avskjutning.

För att effektivt kunna styra utvecklingen av en älgstam krävs tillförlitliga demografiska data, det vill säga uppgifter på älgarnas antal, kön, ålder och hemvist.

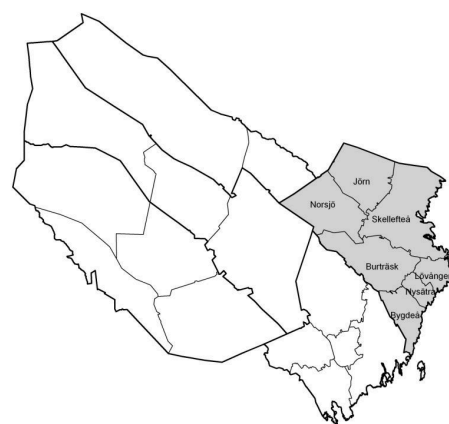
Med statistik från avskjutning och Älgobs kan man göra en beräkning hur stammen sett ut vid jaktstart samt efter jakt för de år man har statistik för. I Västerbotten där älgan vandrar mellan sommar och vinterområden blir beräkningen efter jakt en beskrivning av vintertäthet före vandring. Hur älgarna fördelar sig under hög- och senvintern kan vi inte på detta sätt riktigt uttala oss om. Vi vet dock, genom olika flyginventeringar som genomförts, att tätheten i ett område kan vara både högre och lägre än det som vi anger som täthet efter jakt.

Inventeringar som skattar antal älgar före jakt kan bidra till att göra beräkningarna säkrare. I områden där älgar säsongsvandrar över gränsen innebär det att en skattning av sommarstammen är nödvändig. I vandringsområden har emellertid även skattningar av vinterstammen ett stort värde då det kan vara av betydelse att känna till stammens storlek och utbredning på högvintern inte minst för att identifiera kopplingen mellan skador på tall och älg.

En beräkning av stammen utifrån avskjutningsstatistik och Älgobs förutsätter att det finns data insamlade från en serie av år, att mängden data är av en viss storlek, och att data samlats in på ett korrekt och konsekvent sätt. Viktigt att tänka på är att beräkningarna aldrig blir bättre än kvaliteten på indata. Inkonsekvent insamling av älgobs eller felaktig rapportering av skjutna älgar etc. innebär således en risk för att bilden av hur älgstammen har förändrats över tiden och hur den ser ut idag blir missvisande.

Resultat i denna redovisning kan skilja sig något från vad som går att läsa ut i föregående års rapporter. Detta eftersom analyserna utförts med tillägg av senaste årets Älgobsdata och avskjutningsstatistik. *Tidigare redovisad utveckling har alltså återanalyserats, nu med fler och nya data. Detta är ett exempel på en adaptiv process.*

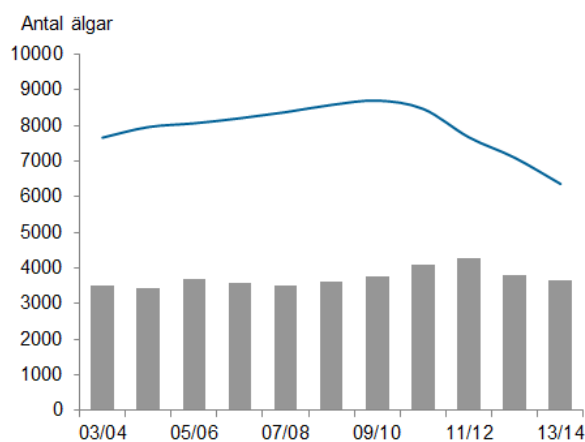
I rapporten redovisas dels ett resultat för hela älgförvaltningsområdet (ÄFO) och dels ett resultat för respektive jaktvårdsområde (JVK). Resultatet för ÄFO är fristående och kan därför skilja sig något från summan av respektive JVK.

Figur 1. Västerbottens län med avgränsningar för ÄFO (tjock svart linje) och jaktvårdsområden (tunn svart linje). Jaktvårdsområden tillhörande Nordöstra älgförvaltningsområdet (ÄFO) indikeras med grå bakgrund.

NORDÖSTRA ÄFO**Tabell 1. Stammens storlek och sammansättning före jaktstart och efter jakt. Registrerad jaktmarksareal 964 069 ha.**

	Före jakt 2013	Efter jakt 2013/2014
Älgar	10 008	6 366
Älgar per 1000 ha	10,4	6,6
Tjurar	2 412	1 436
Kor	4 560	3 517
Kalvar	3 036	1 413
Kalv/ko	0,67	0,40
Könskvot	35%	29%

Figur 2. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).**Älgar**

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

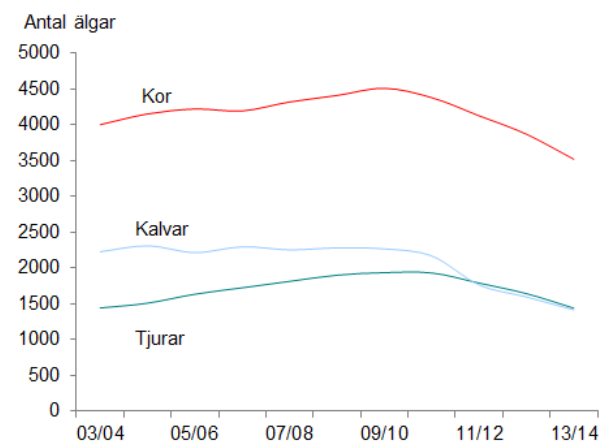
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

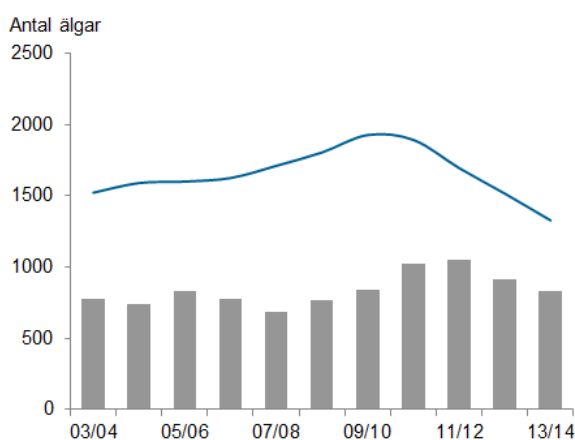
Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 3. Antal älgdjur (mörkblå linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.**Kommentar**

- Ingående jaktvårdskretsar uppvisar sinsemellan något olika utvecklingsmönster. Sammantaget uppvisar dock stammen en nedåtgående trend. Inledningsvis har nedgången orsakats av en ökad avskjutning för att de sista tre åren bero på minskad reproduktion. I snitt var antalet kalv per ko 0,67 mellan 2011 och 2013 jämfört med 0,75 för åren 2003 till 2010.

BURTRÄSK JVK**Tabell 2. Stammens storlek och sammansättning före jaktstart och efter jakt. Avskjutning och beräkning anpassad till en areal på 181 186 ha¹.**

	Före jakt 2013	Efter jakt 2013/2014
Älgar	2 157	1 328
Älgar per 1000 ha	11,9	7,3
Tjurar	501	278
Kor	1 010	791
Kalvar	647	260
Kalv/ko	0,64	0,33
Könskvot	33%	26%

Figur 2. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).**Älgar**

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

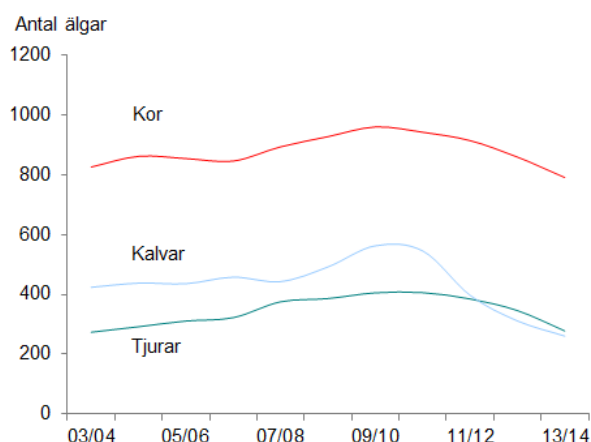
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 3. Antal älgdjur (mörkblå linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.**Kommentar**

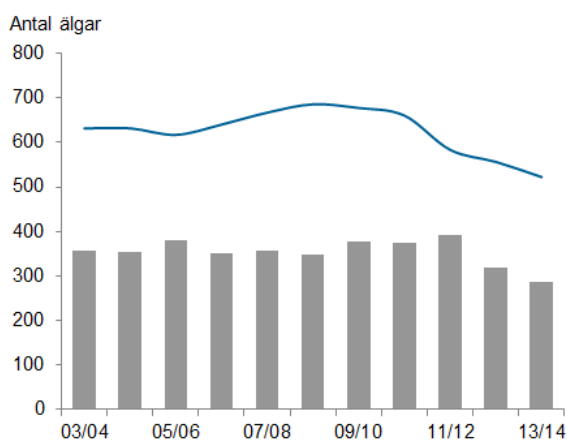
- Modellberäkningen indikerar, trots minskat jaktuttag, en fortsatt nedgång. Denna utveckling avviker något från antalet obs per mantimme i Älgobsen som indikerar att det i princip varit en balans mellan födda och döda i tre år.
- Jämfört med föregående års beräkningar talar data nu för att stammen legat på en högre nivå än vad som redovisats. Trots den nedåtgående trenden får vi därför ett resultat som ligger antalsmässigt något högre än vad som redovisades förra året.
- På grund av vad som sägs ovan är siffrorna något osäkra.

¹Registerad jaktmarksareal 2012/2013. Delar av areal överflyttad 2013/2014 från Lövångers jaktvårdskrets och uppgick då till 188 487 ha.

BYGDEÅ JVK

Tabell 3. Stammens storlek och sammansättning före jaktstart och efter jakt. Registrerad jaktmarksareal 86 075 ha.

	Före jakt		Efter jakt	
	2013	2013/2014	2013	2013/2014
Älgar	808	522		
Älgar per 1000 ha	9,4	6,1		
Tjurar	168	105		
Kor	382	289		
Kalvar	259	129		
Kalv/ko	0,68	0,45		
Könskvot	31%	27%		

Figur 4. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

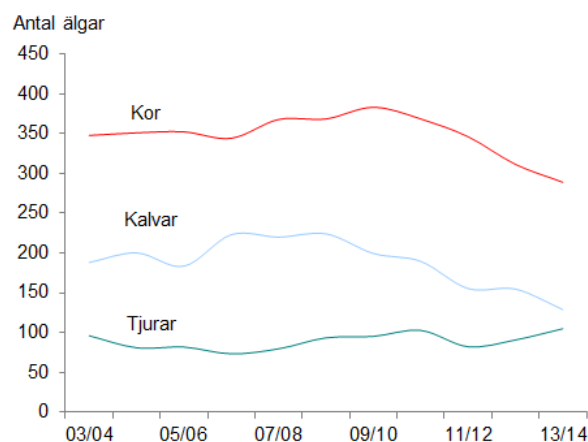
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

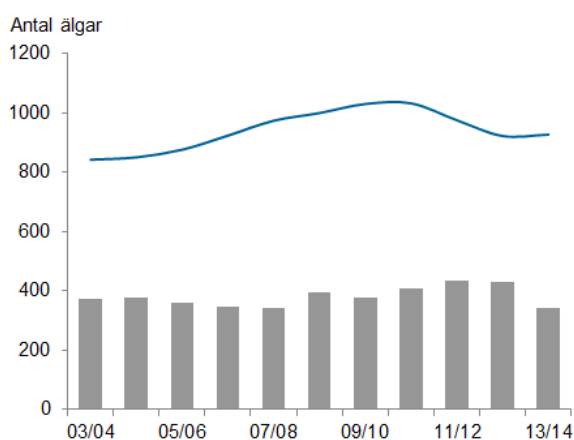
Figur 5. Antal älgdjur (mörkblå linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

Kommentar

- Stammen har trots en minskad avskjutning minskat i storlek. Orsaken är en kombination av hög andel kor i avskjutningen och att korna, relativt tidigare, burit fram få kalvar.

JÖRN JVK**Tabell 4. Stammens storlek och sammansättning före jaktstart och efter jakt. Registrerad jaktmarksareal 161 884 ha.**

	Före jakt		Efter jakt	
	2013	2013/2014	2013	2013/2014
Älgar	1 271	927		
Älgar per 1000 ha	7,8	5,7		
Tjurar	303	201		
Kor	603	510		
Kalvar	365	216		
Kalv/ko	0,60	0,42		
Könskvot	33%	28%		

Figur 6. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).**Älgar**

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

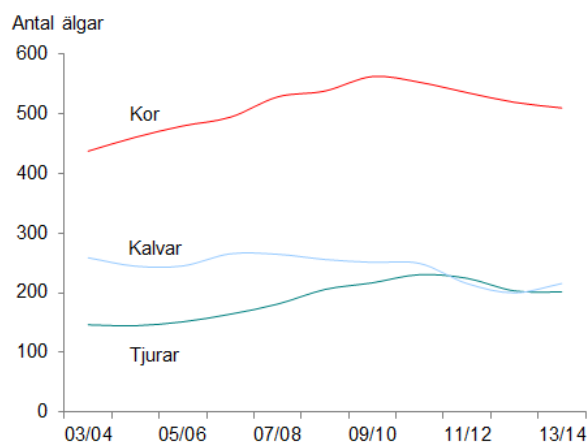
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

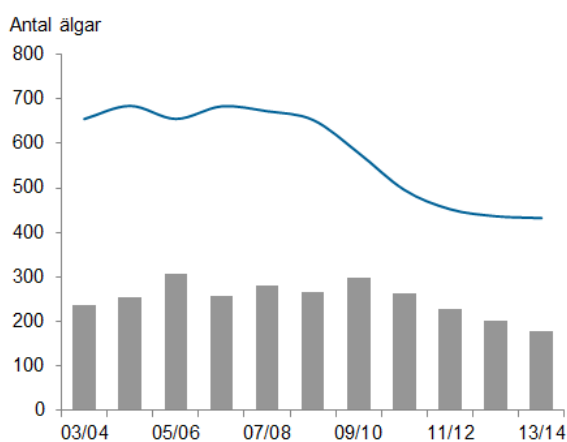
Figur 7. Antal älgdjur (mörkblå linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.**Kommentar**

- En minskad avskjutning senaste året indikerar en balans mellan födda och döda älgar. Antalet obs per mantimme i Älgobsen har dock varierat upp och ner under senare år vilket gör beräkningen något osäker.

LÖVÅNGER JVK

Tabell 5. Stammens storlek och sammansättning före jaktstart och efter jakt. Avskjutning och beräkning anpassad till en areal på 55 346 ha¹.

	Före jakt		Efter jakt	
	2013	2013/2014	2013	2013/2014
Älgar	610	432		
Älgar per 1000 ha	11,0	7,8		
Tjurar	152	92		
Kor	272	226		
Kalvar	186	114		
Kalv/ko	0,69	0,51		
Könskvot	36%	29%		

Figur 8. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

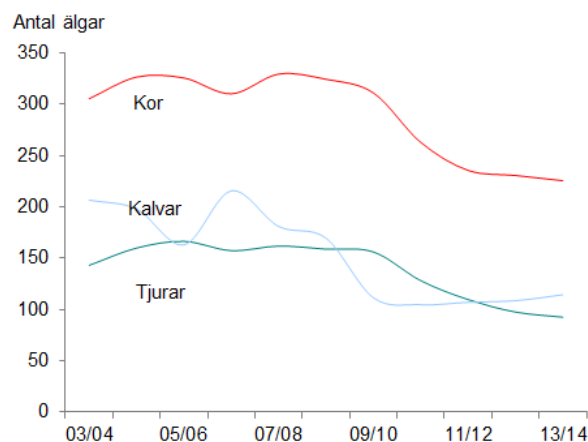
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 9. Antal älgdjur (mörkblå linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

Kommentar

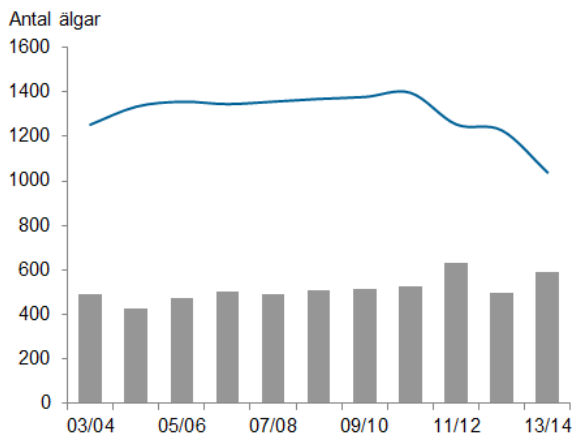
- En minskad avskjutning har fått en stam på nedgång att plana ut. Och till skillnad från förvaltningsområdet i stort har reproduktionen legat på en jämn nivå de sista tre åren vilket har bidragit till utvecklingen.

¹Registerad jaktmarksareal 2012/2013. Delar av areal överflyttad 2013/2014 till Burträskis jaktvårdskrets och uppgick då till 48 570 ha.

NORSJÖ JVK

Tabell 6. Stammens storlek och sammansättning före jaktstart och efter jakt. Registrerad jaktmarksareal 169 709 ha.

	Före jakt		Efter jakt	
	2013	2013/2014	2013	2013/2014
Älgar	1 632	1 039		
Älgar per 1000 ha	9,6	6,1		
Tjurar	427	238		
Kor	782	585		
Kalvar	422	215		
Kalv/ko	0,54	0,37		
Könskvot	35%	29%		

Figur 10. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

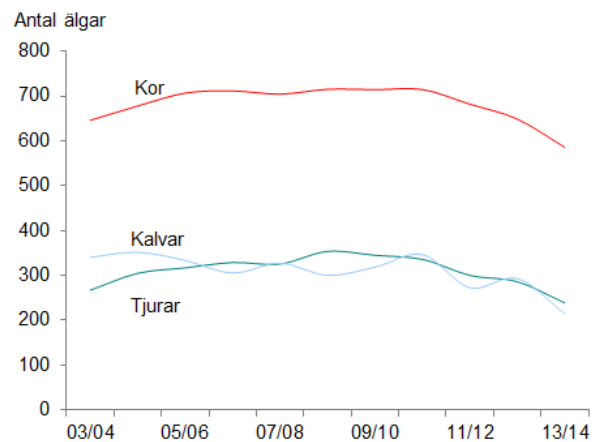
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 11. Antal älgdjur (mörkblå linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

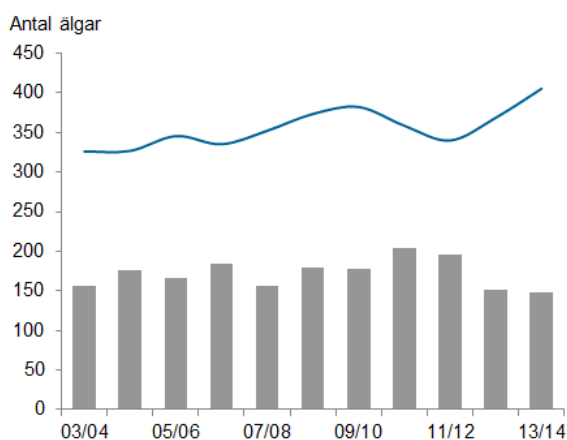
Kommentar

- Ett par år med ökat jaktuttag, en högre andel kor i avskjutningen och en lägre reproduktion har lett till att vinterstammen minskat i storlek sedan 2010.

NYSÄTRA JVK

Tabell 7. Stammens storlek och sammansättning före jaktstart och efter jakt. Registrerad jaktmarksareal 39 609 ha.

	Före jakt Efter jakt	
	2013	2013/2014
Älgar	554	406
Älgar per 1000 ha	14,0	10,2
Tjurar	103	73
Kor	255	216
Kalvar	195	116
Kalv/ko	0,76	0,54
Könskvot	29%	25%

Figur 12. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).

Älgar

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

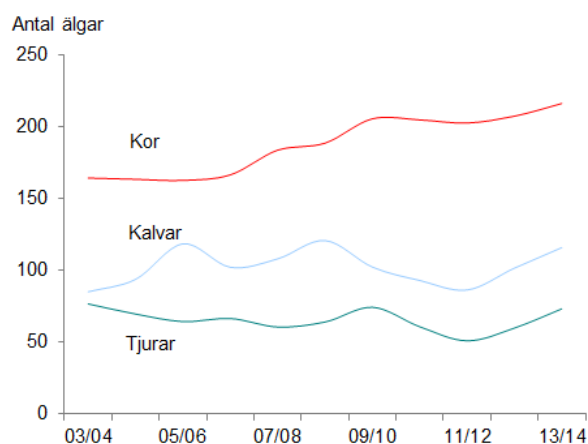
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

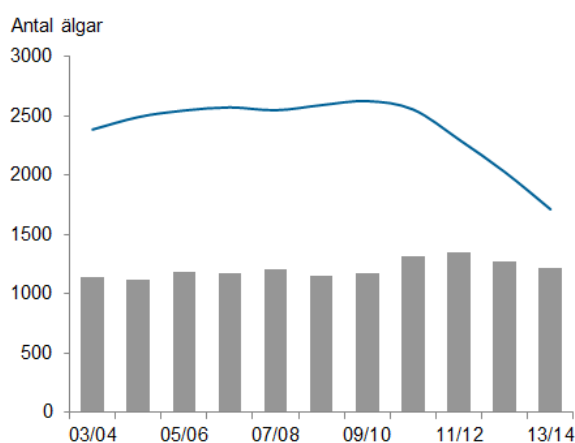
Figur 13. Antal älgdjur (mörkblå linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.

Kommentar

- Ett par års minskad avskjutning har inneburit att antalet älgar i stammen ökat.
- En mycket produktiv stam med länets högst uppmätta täthet och kalv per ko före jakt (0,76). Tillsammans ger detta förutsättningar till ett högt jaktuttag.

SKELLEFTEÅ JVK**Tabell 8. Stammens storlek och sammansättning före jaktstart och efter jakt. Registrerad jaktmarksareal 269 715 ha.**

	Före jakt 2013	Efter jakt 2013/2014
Älgar	2 931	1 713
Älgar per 1000 ha	10,9	6,4
Tjurar	729	431
Kor	1 274	929
Kalvar	927	352
Kalv/ko	0,73	0,38
Könskvot	36%	32%

Figur 14. Antal älgar i stammen efter jakt (blå linje) och antal skjutna älgar (grå staplar).**Älgar**

Beräknat antal älgar i området vid jaktstart och efter jakt.

Älgar per 1000 ha

Beräknad älgtäthet på registrerad jaktmarksareal.

Tjurar, Kor och Kalvar

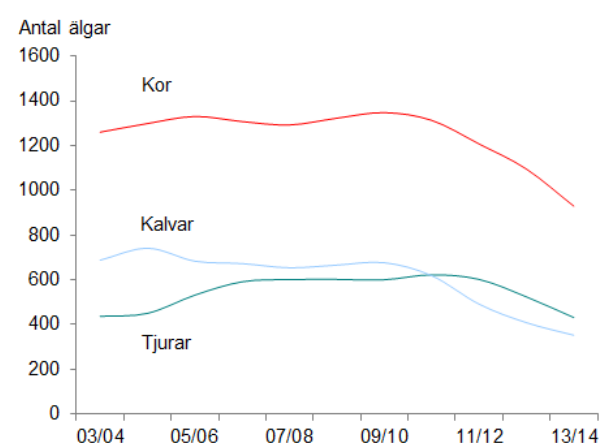
Beräknat antal tjurar, kor respektive kalvar i området vid jaktstart och efter jakt.

Kalv per ko

Beräknat genomsnittligt antal kalvar per hondjur vid jaktstart och efter jakt.

Könskvot

Beräknad andel tjur av antal vuxna älgar vid jaktstart och efter jakt.

Figur 15. Antal älgdjur (mörkblå linje), antal älgkor (röd linje) och antal kalvar (ljusblå linje) i stammen efter jakt.**Kommentar**

- Ökad avskjutning i kombination med minskad reproduktion har inneburit att stammen minskat sedan 2010.